

Notat

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Notat til Folketingets Europaudvalg og Udlændinge- og Integrationsudvalg om afgivelse af indlæg i den præjudicielle sag ved EU-Domstolen C-94/18, Chenchooliah

1. Indledning

En irsk domstol (High Court) har forelagt præjudicielle spørgsmål for EU-Domstolen vedrørende rækkevidden af den opholdsret i en medlemsstat, som en tredjelandstatsborger, der er ægtefælle til en unionsborger, kan aflede af unionsborgeren efter direktiv 2004/38/EF (opholdsdirektivet).

2. Sagens faktiske omstændigheder

Sagen vedrører en mauritisk statsborger, Nalini Chenchooliah, der i 2005 tog ophold i Irland som studerende og indgik ægteskab dér i 2011 med en portugisisk statsborger. Chenchooliahs studentervisum udløb i februar 2012, og de irske myndigheder meddelte i september 2012 afslag på hendes ansøgning om opholdskort i sin egenskab af tredjelandsfamilyemedlem til en unionsborger efter opholdsdirektivets artikel 7, stk. 2 (afledt ret til ophold i en medlemsstat sammen med en unionsborger, der har ret til ophold i mere end tre måneder). Myndighederne lagde vægt på, at der ikke var bevis for, at Chenchooliahs ægtefælle var involveret i økonomisk eller studiemæssige aktivitet i Irland, som kunne tillægge ham en ret til ophold udover de tre måneders ophold, der er tilladt efter opholdsdirektivets artikel 6. Afgørelsen blev videregivet til den myndighed, der er ansvarlig for at arrangere fysisk udsendelse af personer.

I juli 2014 orienterede Chenchooliah de irske myndigheder om, at hendes ægtefælle siden juni 2014 havde afsonet en fængselsstraf i Portugal som følge af narkokriminalitet. Hun anmodede desuden om tilladelse til ophold i Irland på grund af hendes personlige situation og i lyset af hendes langvarige ophold samt beskæftigelsesudsigter. I 2015 traf de irske myndigheder afgørelse om

15. maj 2018

Familiesammenføring
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2018 - 5170
Akt-id 400366

ikke at gå videre med udsendelsen efter opholdsdirektivet, men derimod indlede en udvisningsprocedure på grund af hendes ulovlige tilstedeværelse i Irland i henhold til Irlands nationale udlændingelov.

High Court har på den baggrund forelagt EU-Domstolen følgende spørgsmål:

”Når en ægtefælle til en EU-borger, som har udøvet retten til fri bevægelighed i henhold til artikel 6 i direktiv 2004/38/EF, er blevet nægtet opholdsret i henhold til artikel 7, med den begrundelse, at den pågældende EU-borger ikke udøver, eller ikke længere udøver, rettigheder efter EU traktaten i den pågældende værtsmedlemsstat, og når ægtefællen påtænkes udvist fra denne medlemsstat, skal denne udvisning da ske i henhold til og i overensstemmelse med bestemmelserne i dette direktiv, eller henhører den under medlemsstatens rent nationale lovgivning?

Hvis svaret på ovenstående spørgsmål er, at udvisningen skal ske i henhold til direktivets bestemmelser, skal udvisningen da ske i henhold til og i overensstemmelse med kravene i direktivets kapitel VI, herunder især dettes artikel 27 og 28, eller kan medlemsstaten under sådanne omstændigheder påberåbe sig andre bestemmelser i direktivet, navnlig dettes artikel 14 og 15?”

3. Regeringens interesse i sagen

Sagens udfald har betydning for dansk praksis om rækkevidden af en afledt ret til ophold efter EU-retten, herunder adgangen til at udvise tredjelandsfamiliemedlemmer efter national ret og ikke opholdsdirektivet.

Opholdsdirektivet regulerer unionsborgere og deres familiemedlemmers ret til indrejse og ophold på medlemsstaternes område. Det følger af opholdsdirektivets artikel 7, stk. 1, at enhver unionsborger har ret til at opholde sig på en anden medlemsstats område i mere end tre måneder, hvis den pågældende udnytter sin ret til fri bevægelighed som f.eks. arbejdstager. Opholdsretten omfatter også familiemedlemmer, der ledsager eller slutter sig til unionsborgeren, så længe unionsborgeren opfylder betingelserne for sit ophold, jf. opholdsdirektivets artikel 7, stk. 2.

Det følger af EU-Domstolens praksis¹, at tredjelandsstatsborgeres rettigheder efter opholdsdirektivet alene er afledt af en unionsborgers udøvelse af retten til fri bevægelighed. De udgør derfor ikke selvstændige rettigheder. Formålet

¹ Herunder dom af 16. juli 2015 i sag C-218/14, ECLI:EU:C:2015:476 (Singh-dommen).

med og begrundelsen for sådanne afledte rettigheder er baseret på en konstatering af, at et afslag på at anerkende sådanne rettigheder kan gribe ind i den frie bevægelighed for unionsborgeren, idet denne i modsat fald kan afholdes fra at udøve sine rettigheder med hensyn til indrejse og ophold i værtsmedlemsstaten.

Det følger endvidere af EU-Domstolens praksis², at det kun er tredjelandsstatsborgere, som er familiemedlemmer til en unionsborger, som har udøvet sin ret til fri bevægelighed, som i medfør af opholdsdirektivet har ret til indrejse og ophold i en medlemsstat.

Hvis unionsborgeren ikke længere opfylder betingelser for ophold, ophører familiemedlemmets opholdsret derfor som udgangspunkt.

Familiemedlemmer til en unionsborger kan dog efter omstændighederne bevare deres opholdsret på et personligt grundlag. Opholdsdirektivets artikel 12 og 13 sikrer således familiemedlemmer – herunder de, der er tredjelandsstatsborgere – en vis retsbeskyttelse i tilfælde af unionsborgerens død, udrejse, opløsning af ægteskab eller et registreret partnerskabs ophør.

Det er på den baggrund regeringens vurdering, at der i indlægget for Domstolen skal argumenteres for, at en afledt ret til ophold efter opholdsdirektivet for en tredjelandsstatsborger forudsætter, at unionsborgeren aktuelt udøver sin ret til fri bevægelighed. Et udvisningsspørgsmål – i situationen som den foreliggende – skal afgøres efter national ret, da der ikke er grundlag for en fortsat afledt opholdsret for tredjelandsstatsborgeren, som er familiemedlem til en unionsborger, der ikke længere udøver sin ret til fri bevægelighed.

² Herunder dom af 30. juni 2016 i sag C-115/15, ECLI:EU:C:2016:487 (NA-dommen).